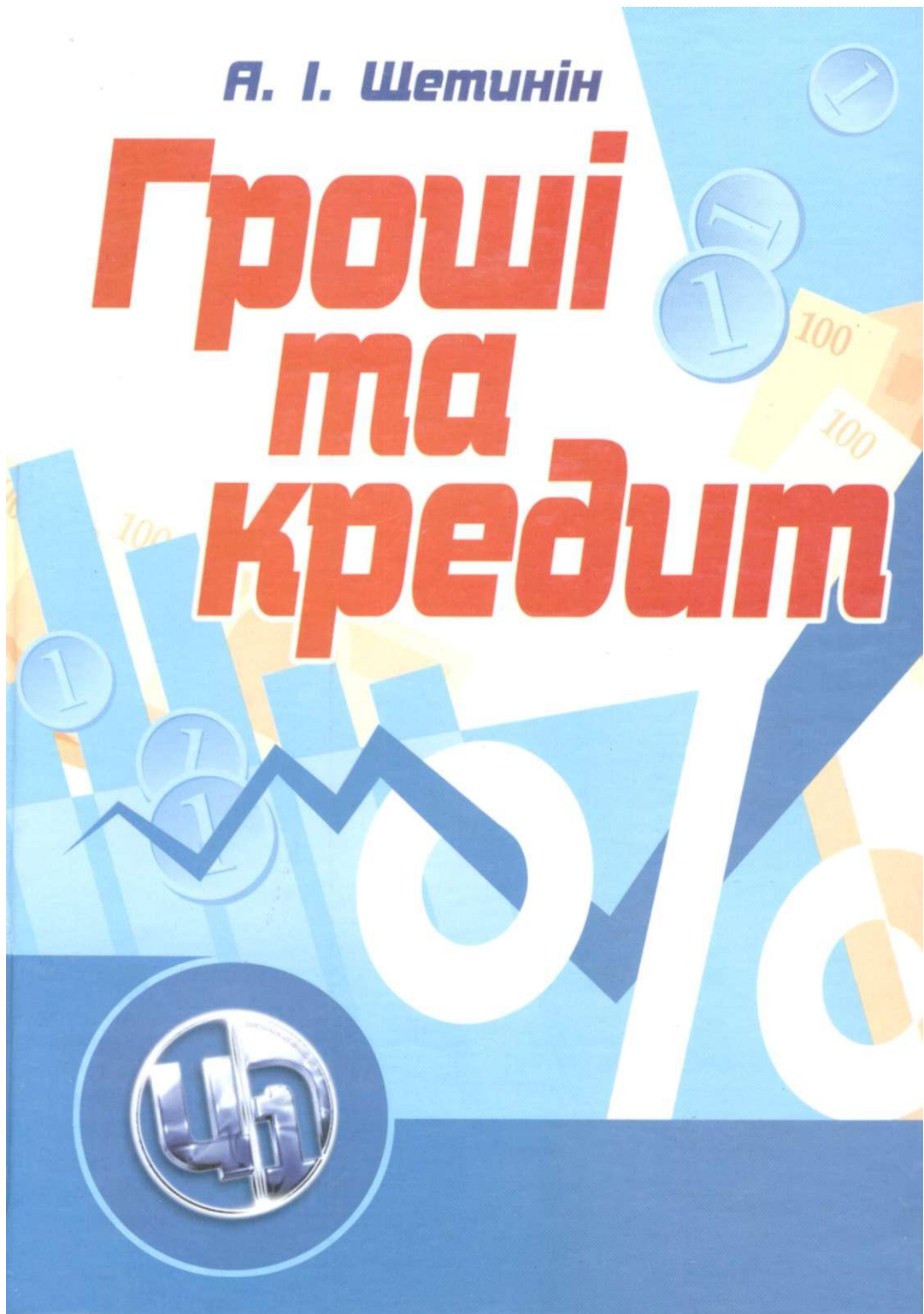

А. І. Шетинін

Гроші та кредит

А. І. ЩЕТИНІН

Гроші *та* кредит

Видання 4-ге, перероблене та доповнене

ПІДРУЧНИК

Затверджено

*Міністерством освіти і науки України
для студентіввищих навчальних закладів*

Київ

«Центр учбової літератури»

2010

ББК 65.262я73
УДК 336.74+336.77|(075.8)
Щ 70

*Гриф надано
Міністерством освіти і науки України
(Лист № 14/18.2-Г-Ш від 29.03.2005)*

Рецензенти:

О. С. Галушко — доктор економічних наук, професор;
А. О. Задоя — доктор економічних наук, професор.

Щетинін А. І.

III.70 **Гроші та кредит:** Підручник. Видання 4-те, перероблене та доповнене.
Щетинін А. І. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 440 с.

ISBN 978-611-01-0128-8

Підручник складено за логікою і змістом новітньої програми «Гроші та кредит» і щодо цього він відповідає вимогам державного стандарту освіти.

Перші теми підручника присвячено проблемі походження грошей і з'ясуванню їх суті й ролі у функціонуванні ринкової економіки. Особлива увага приділена викладенню суті кількісної теорії грошей.

Другу частину підручника присвячено з'ясуванню необхідності, суті і особливостям кредиту в умовах ринкової організації виробництва. Значну увагу приділено викладенню питань, пов'язаних з організацією кредитної системи України.

У заключній частині підручника висвітлюється суть валютних відносин, особливості їх організації в сучасних умовах. Розкривається історія становлення міжнародних валютних систем, а також основні напрямки, особливості й перспективи співробітництва нашої держави з міжнародними валютно-кредитними установами.

ББК 65.262я73
УДК 336.74+336.77|(075.8)

ISBN 978-611-01-0128-8

©Щетинін А.І.,2010
© Центр учбової літератури, 2010

ЗМІСТ

Вступ	6
Розділ 1. СУТЬ І ФУНКЦІЇ ГРОШЕЙ	8
1.1. Походження грошей	8
1.2. Суть і функції грошей	18
1.3. Походження кредитних грошей та їх форми	28
1.4. Вексель	30
1.5. Операції банку з векселем	43
1.6. Вексельний обіг в Україні	46
1.7. Банкнота	50
1.8. Чек	53
1.9. Кредитні картки	58
Розділ 2. ГРОШОВИЙ ОБІГ І ГРОШОВА МАСА	68
2.1. Грошовий обіг і його структура	69
2.2. Загальна схема грошового обігу і грошові потоки	74
2.3. Безготівкові грошові розрахунки	84
2.4. Готівкові грошові розрахунки	95
2.5. Грошова маса та її структура. Закон грошового обігу.	99
Розділ 3. ГРОШОВИЙ РИНОК	110
3.1. Суть грошового ринку	111
3.2. Попит на гроші та його загальна характеристика	117
3.3. Пропозиція грошей і механізм її формування	126
3.4. Рівновага на грошовому ринку	137
Розділ 4. ГРОШОВІ СИСТЕМИ	147
4.1. Поняття й типи грошових систем.	
Металева грошова система	148
4.2. Види металевих грошових систем	152
4.3. Паперово-грошові системи	157
4.4. Створення грошової системи України	163

Розділ 5. ІНФЛЯЦІЯ І ГРОШОВІ РЕФОРМИ	168
5.1. Сутність і причини інфляції	168
5.2. Соціально-економічні наслідки інфляції	176
5.3. Інфляція в Україні та її особливості	180
5.4. Грошові реформи	183
5.5. Антиінфляційне регулювання	190
Розділ 6. ВАЛЮТНИЙ РИНОК І ВАЛЮТНІ СИСТЕМИ	200
6.1. Поняття валюти. Валютний курс і способи його визначення	201
6.2. Валютний ринок та валютні операції	211
6.3. Міжнародні валютні системи. Поняття та історія становлення	215
6.4. Валютне регулювання. Валютна політика НБУ	229
Розділ 7. КІЛЬКІСНА ТЕОРІЯ ГРОШЕЙ І СУЧАСНИЙ МОНЕТАРИЗМ	240
7.1. Металева і номіналістична теорії грошей	241
7.2. Класична кількісна теорія грошей	244
7.3. Неокласичний варіант розвитку кількісної теорії	247
7.4. Дж. Кейнс і його внесок у кількісну теорію грошей. Монетаризм як сучасний напрямок розвитку кількісної теорії	252
7.5. Грошова політика України в світі монетаризму	258
Розділ 8. КРЕДИТ В РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ	267
8.1. Сутність кредиту. Позичковий капітал і позичковий відсоток	267
8.2. Функції та форми кредиту	280
8.3. Поняття кредитної системи та її побудова	292
8.4. Розвиток кредитної системи України	297
8.5. Роль кредитної системи в розвитку економіки	299
Розділ 9. ФІНАНСОВІ ПОСЕРЕДНИКИ ГРОШОВОГО РИНКУ	308
9.1. Сутність і основні функції небанківських кредитних установ	309
9.2. Інвестиційні компанії і фонди	312

9.3. Довірчі товариства як форма небанківських кредитних інститутів	320
9.4. Пенсійні фонди	325
9.5. Кредитні спілки у системі парабанків	331
9.6. Страхові компанії та ломбарди	334
Розділ 10. ЦЕНТРАЛЬНІ БАНКИ	342
10.1. Походження центральних банків. Національний банк України	342
10.2. Функції центрального банку	348
10.3. Грошово-кредитна політика Національного банку України	362
Розділ 11. КОМЕРЦІЙНІ БАНКИ	377
11.1. Основні організації діяльності комерційних банків	377
11.2. Ресурси комерційного банку	384
11.3. Організація і форми банківського кредитування.	388
11.4. Контроль і регулювання діяльності комерційних банків з боку центрального банку	400
Розділ 12. МІЖНАРОДНІ ВАЛЮТНО-КРЕДИТНІ УСТАНОВИ ТА ФОРМИ ЇХ СПІВРОБІТНИЦТВА З УКРАЇНОЮ	413
12.1. Світовий ринок позичкового капіталу і його структура	414
12.2. Міжнародний валютний фонд, Світовий банк та Європейський банк реконструкції і розвитку	421
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	436